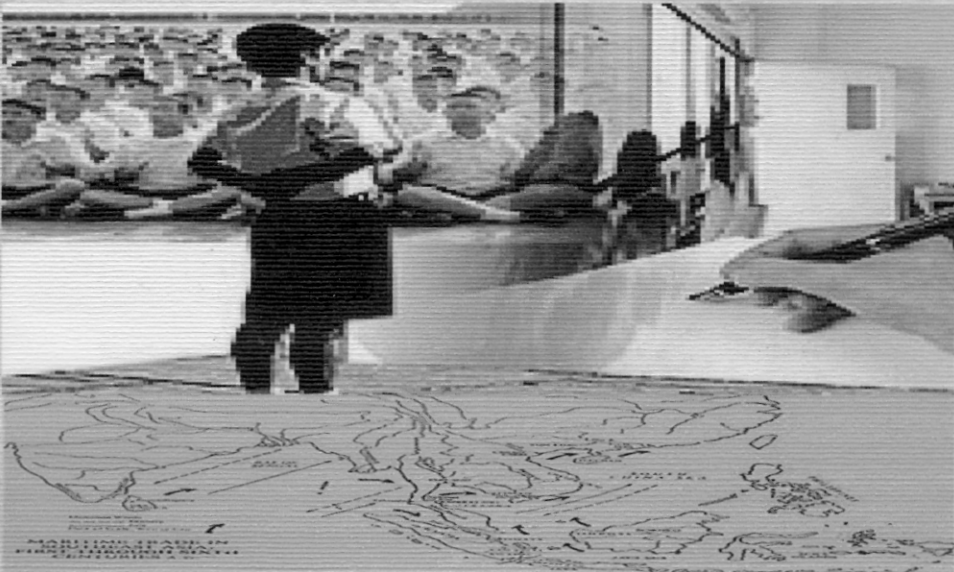

รายงานการวิจัย

การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐ ที่มีต่อการบูรณาการ
ทางสังคมและวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ. 2460 - 2547

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไข่มุก อุทยาวัลย์

รายงานวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ประจำปีงบประมาณ 2548

หัวข้อวิจัย : การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐที่มีต่อการบูรณาการทางสังคมและวัฒนธรรม
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2460 – 2547

ชื่อนักวิจัย : ศศ.ไข่มุก อุทยาวดี

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปีที่ทำวิจัย : ปีงบประมาณ 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐที่มีต่อการบูรณาการทางสังคมและวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2460-2547 เป็นการศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์เกี่ยวกับนโยบายการศึกษาและผลกระทบต่อท้องถิ่น เพื่อประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขปัญหาการศึกษาเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในกระบวนการวิจัยเน้นข้อมูลเอกสารร่วมกับการศึกษาข้อมูลความเห็นของบุคลากรในท้องถิ่น

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นคือ ประเด็นแรกเป็นการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในสังคมพหุวัฒนธรรมและนโยบายการบูรณาการสังคมวัฒนธรรมช่วง พ.ศ.2460 -พ.ศ.2500 พบว่าการศึกษาในสังคมท้องถิ่นผูกพันกับวัฒนธรรม ศาสนา ชาติพันธุ์ การศึกษาเป็นไปโดยวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นที่สืบทอดต่อกันมาสะท้อนอัตลักษณ์ของผู้คนท้องถิ่นภาคใต้ตอนล่าง สภาพการศึกษาของคนในสังคมเริ่มได้เริ่มเปลี่ยนแปลงจากนโยบายการศึกษาของรัฐที่เน้นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นที่สอง เป็นการศึกษาปัญหาการบูรณาการทางสังคมวัฒนธรรมช่วง พ.ศ.2500 ถึง พ.ศ.2520 พบว่าสภาพปัญหาด้านการเมืองและ ความเข้าใจของรัฐที่มีต่อสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นอุปสรรคโดยตรงต่อพัฒนาการศึกษาในภาคใต้ ผลคือในท้องถิ่นช่วงนี้มีการต่อต้านระบบการศึกษาแห่งชาติรุนแรงอันเนื่องจากบริบททางประวัติศาสตร์ ประเด็นที่สาม การศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมต่อการจัดการศึกษา หลัง พ.ศ.2520 จนถึง พ.ศ.2547 พบว่าระบบการศึกษาแห่งชาติดำเนินไปในสองแนวทางคือแนวทางแรกยังเป็นการจัดการศึกษาในกรอบวัฒนธรรมระดับชาติ และแนวทางที่สองคือการคงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนท้องถิ่นเพื่อเป็นการยอมรับความหลากหลายของระบบการศึกษา ซึ่งแนวทางสุดท้ายนี้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นปัจจุบัน ประเด็นสุดท้ายเป็นการศึกษาความเห็นแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่น พบว่าการปฏิรูปการศึกษาสำหรับภาคใต้ควรยึดหลักการบูรณาการทางสังคมวัฒนธรรมในการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่แนวทางการยอมรับความหลากหลายในเอกลักษณ์ของชาติ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมสังคมสันติสุขให้มีความยั่งยืนในจังหวัดชายแดนภาคใต้อันเนื่องจากความเหมาะสมของระบบการศึกษาท้องถิ่น

Abstract

The research of the analysis of the problems of the government's educational management which effects the social and cultural integration in the southern frontier provinces B.E. 2460 - 2547 investigates the historical information concerned with educational policy and how it effects in the local area in order to collect the problems and the suggestions for solving the educational problems of the youths in the southern frontier provinces. In the process, the research focuses on the information from the documents as well as the opinion of people in the local area.

The result can be divided into 4 points. First of all, it's the study of local area in the multi- cultural society's educational management and the social and cultural integration policy, B.E. 2460 – B.E. 2500. The researcher found that the education in the local area was attached to the culture, religion, and race. The education came from the lifestyle of the people in that area which was succeeded from the past and reflected the identity of the local people in lower southern. The education of the people in the society began to be changed because of the government's educational policy which focused on the identity of the culture and the studies of the national education. Secondly, the research investigates the problems of the social and cultural integration, B.E. 2500 – B.E. 2520. It's found that the political problems and the government's comprehension in local culture society is the real obstacle for the educational development in southern Thailand. Therefore, there was violently the educational system resistance in the local area at that time because of the historical context. Thirdly, after studying in how the change of the society and the culture effect the educational system, after B.E. 2520 - B.E. 2547, the research found that the educational system of the nation proceeded in 2 ways. The first one is the educational management according to the border of the culture in the national level. Another one is the maintenance of the cultural identity of the local people in order to show the acceptance of the educational system's variety which corresponds with the needs of the people in the local area the most. Finally, the study of the opinions concerned with the suitable way to manage the education in the local area found that the educational reformation for the southern Thailand should hold on the principle of the social and cultural integration in educational management in order to bring about the acceptance of the variety of the nation's identity. Moreover, it would be the way to encourage the peaceful society to be permanent in the southern frontier provinces because of the appropriateness of the educational system in the local area.